

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th November - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

IJTIMOYIY TARMOQLAR O'SPIRINLAR ONGINI MANIPULYATSIYA VOSITASI SIFATIDA

Xo'jayeva Qizlargul Karimboyevna
Xorazm viloyati Hazorasp tumani
21-sonli DMTT direktori

Аннотация:

Ijtimoiy tarmoqlar zamonaviy hayotimizning ajralmas qismiga aylangan. Ular nafaqat axborot almashish va muloqot qilish uchun, balki o'z fikr va g'oyalarimizni ifodalash uchun ham keng qo'llaniladi. Ayniqsa, o'spirinlar uchun ijtimoiy tarmoqlar muhim rol o'ynaydi. Ular o'z do'stlari bilan bog'lanish, yangi tanishuvlar o'rnatish va o'zlarini ifodalash imkoniyatiga ega bo'lishadi. Biroq, ijtimoiy tarmoqlar o'spirinlar ongini manipulyatsiya qilish vositasi sifatida ham ishlatilishi mumkin. Ushbu maqolada ijtimoiy tarmoqlar orqali o'spirinlar ongini manipulyatsiya qilishning asosiy usullari, oqibatlar va bu jarayonda qanday choralar ko'rish mumkinligi haqida so'z yuritiladi.

Калит so'zlar: ijtimoiy tarmoqlar, o'spirinlar, axborot, manipulyatsiya, axborot almashish, g'oya, fikr.

Аннотация:

Социальные сети стали неотъемлемой частью нашей современной жизни. Они широко используются не только для обмена информацией и общения, но и для выражения наших мыслей и идей. Особенно для подростков социальные сети играют важную роль. Они получают возможность пообщаться со своими друзьями, завести новые знакомства и проявить себя. Однако социальные сети также могут использоваться как инструмент манипулирования сознанием подростков. В данной статье рассказывается об основных методах манипулирования сознанием подростков посредством социальных сетей, последствиях и какие меры можно предпринять в этом процессе.

Ключевые слова: социальные сети, подростки, информация, манипуляция, информационный обмен, идея, мнение.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th November - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Abstract:

Social networks have become an integral part of our modern life. They are widely used not only to share information and communicate, but also to express our thoughts and ideas. Especially for teenagers, social networks play an important role. They get a chance to connect with their friends, make new acquaintances and express themselves. However, social media can also be used as a tool to manipulate the minds of teenagers. This article talks about the main methods of manipulating the minds of teenagers through social networks, the consequences and what measures can be taken in this process.

Keywords: social networks, teenagers, information, manipulation, information exchange, idea, opinion.

O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlarda faol ishtirok etishadi. Ular o'z hayotlaridagi muhim voqealarni, his-tuyg'ularini va fikrlarini baham ko'rishadi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali o'spirinlar o'zlarini ifodalash, o'z fikrlarini bildirish va boshqalar bilan muloqot qilish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Biroq, bu jarayonda ijtimoiy tarmoqlar o'spirinlar ongiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. O'spirinlar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda ko'rgan ma'lumotlarga asoslanib, o'z fikrlarini shakllantiradilar. Bu esa ularning ongini manipulyatsiya qilishga olib kelishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar orqali o'spirinlar ongini manipulyatsiya qilishning bir necha usullari mavjud. Ijtimoiy tarmoqlarda reklama va marketing strategiyalari o'spirinlar ongini manipulyatsiya qilishda muhim rol o'ynaydi. Reklamalar ko'pincha o'spirinlarning ehtiyojlari va istaklariga mos ravishda tayyorlanadi. Bu esa ularni ma'lum mahsulot yoki xizmatni sotib olishga undaydi. O'spirinlar ko'pincha o'z do'stlari va tanishlarining fikrlariga ta'sirlanadilar. Ijtimoiy tarmoqlarda ko'plab odamlar o'z fikrlarini bildiradilar va bu fikrlar o'spirinlarning qarorlariga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Masalan, agar bir do'sti ma'lum bir brendni maqtasa, o'spirin ham shu brendni sotib olishga qaror qilishi mumkin. O'spirinlar ko'pincha o'z do'stlari va tanishlarining fikrlariga ta'sirlanadilar. Ijtimoiy tarmoqlarda ko'plab odamlar o'z fikrlarini bildiradilar va bu fikrlar o'spirinlarning qarorlariga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Masalan, agar bir do'sti ma'lum bir brendni maqtasa, o'spirin ham shu brendni sotib olishga qaror qilishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar orqali tarqatiladigan kontent ko'pincha maqsadli auditoriyaga mo'ljallangan. O'spirinlar uchun tayyorlangan kontent ularning qiziqishlari va ehtiyojlariga mos keladi. Bu esa ularni ma'lum g'oyalar yoki fikrlar bilan

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th November - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

manipulyatsiya qilishga olib kelishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar o'spirinlarga mos kontentni taqdim etadi. Bu kontent ko'pincha o'spirinlarning qiziqishlariga mos keladi va ularni ma'lum bir g'oya yoki fikrga undaydi. Masalan, o'spirinlar uchun tayyorlangan video yoki postlar ularning ongini manipulyatsiya qilishda samarali vosita bo'lishi mumkin. O'spirinlar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda boshqalar bilan solishtirishadi. Ular do'stlari yoki tanishlarining hayotidagi muvaffaqiyatlarni ko'rib, o'zlarini kam his qilishlari mumkin. Bu holat FOMO (yo'qotishdan qo'rqish) deb ataladi va o'spirinlarni ma'lum bir xatti-harakatlarga undashi mumkin. O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlarda ko'rgan narsalariga asoslanib, o'zlarini boshqalar bilan solishtirishadi. Bu esa ularni o'z hayotlaridan norozi bo'lishga va boshqalarga taqlid qilishga undaydi.[4]

Ijtimoiy tarmoqlar orqali o'spirinlar ongini manipulyatsiya qilishning salbiy oqibatlar mavjud. O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlarda boshqalar bilan solishtirish orqali o'z-o'zini baholashlarini pasaytirishi mumkin. Bu holat ularning psixologik holatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. O'spirinlar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda ko'rgan ma'lumotlarga asoslanib, o'zlarini boshqalar bilan solishtirishadi. Bu esa o'z-o'zini baholashning pasayishiga olib kelishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlarda ko'p vaqt o'tkazish o'spirinlarni haqiqiy hayotdagi muloqotdan chetlashishiga olib kelishi mumkin. Bu esa ijtimoiy izolyatsiyaga olib kelishi va o'spirinlarning ruhiy salomatligiga zarar yetkazishi mumkin. O'spirinlar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda ko'p vaqt o'tkazishadi, bu esa ularni haqiqiy hayotdagi muloqotdan chetlashishiga olib keladi. Natijada, ular ijtimoiy izolyatsiyaga duch kelishlari mumkin. O'spirinlar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda ko'rgan ma'lumotlarga asoslanib qaror qabul qilishadi. Bu esa ularning qaror qabul qilish jarayonini murakkablashtirishi va noto'g'ri qarorlar qabul qilishlariga olib kelishi mumkin. O'spirinlar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda ko'rgan ma'lumotlarga asoslanib, o'z fikrlarini shakllantiradilar. Bu esa ularning qaror qabul qilish jarayonini murakkablashtirishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlarda ko'p vaqt o'tkazish o'spirinlarning jismoniy va ruhiy salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ular uyqusizlik, depressiya va boshqa sog'liq muammolariga duch kelishlari mumkin. O'spirinlar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda ko'p vaqt o'tkazishadi, bu esa ularning jismoniy va ruhiy salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.[5]

Ijtimoiy tarmoqlar orqali o'spirinlar ongini manipulyatsiya qilishning salbiy oqibatlarini kamaytirish uchun bir qator choralar ko'rish mumkin. O'spirinlarga ijtimoiy tarmoqlarning ta'siri haqida ma'lumot berish va ularni tanqidiy fikrlashga

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th November - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

o'rgatish muhimdir. Bu ularga ijtimoiy tarmoqlarda ko'rgan ma'lumotlarni tahlil qilish va o'z fikrlarini shakllantirishda yordam beradi. O'spirinlarga ijtimoiy tarmoqlarning ta'siri haqida ma'lumot berish va ularni tanqidiy fikrlashga o'rgatish muhimdir. Bu ularga ijtimoiy tarmoqlarda ko'rgan ma'lumotlarni tahlil qilish va o'z fikrlarini shakllantirishda yordam beradi. Oila va jamiyat o'spirinlarning ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyatini kuzatishi va ularga yordam berishi kerak. O'spirinlar bilan ochiq muloqot qilish, ularning his-tuyg'ularini tinglash va ularga qo'llab-quvvatlash muhimdir. Oila va jamiyat o'spirinlarning ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyatini kuzatishi va ularga yordam berishi kerak. O'spirinlar bilan ochiq muloqot qilish, ularning his-tuyg'ularini tinglash va ularga qo'llab-quvvatlash muhimdir. O'spirinlarga haqiqiy hayotdagi muloqotning ahamiyatini tushuntirish va ularni ijtimoiy tarmoqlardan tashqarida do'stlar bilan vaqt o'tkazishga undash muhimdir. Bu ularning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. O'spirinlarga haqiqiy hayotdagi muloqotning ahamiyatini tushuntirish va ularni ijtimoiy tarmoqlardan tashqarida do'stlar bilan vaqt o'tkazishga undash muhimdir. O'spirinlarga ijtimoiy tarmoqlarda o'tkaziladigan vaqtni boshqarish vaqti-vaqti bilan dam olishni o'rgatish kerak. Bu ularning ruhiy salomatligini yaxshilashga yordam beradi. O'spirinlarga ijtimoiy tarmoqlarda o'tkaziladigan vaqtni boshqarish vaqti-vaqti bilan dam olishni o'rgatish kerak. Bu ularning ruhiy salomatligini yaxshilashga yordam beradi.

O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlardan bir qator foydalar olishlari mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar o'spirinlarga do'stlari bilan bog'lanish, yangi tanishuvlar o'rnatish va o'zaro muloqot qilish imkoniyatini beradi. Bu, o'z navbatida, ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlar orqali turli mavzularda axborot olishlari mumkin. Ular yangiliklar, tadqiqotlar, qiziqarli faktlar va boshqa foydali ma'lumotlarni osonlik bilan topishlari mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar o'spirinlarga o'z fikr va g'oyalarini ifodalash imkoniyatini beradi. Ular o'z ijodiy ishlarini, san'at asarlarini yoki shaxsiy tajribalarini baham ko'rishlari mumkin. O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlarda ta'lim resurslari, onlayn kurslar va boshqa o'quv materiallarini topishlari mumkin. [1]

Bu, ularning bilimlarini kengaytirishga yordam beradi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali o'spirinlar ijtimoiy faoliyatlarda ishtirok etish, ijtimoiy muammolar haqida xabardor bo'lish va o'z fikrlarini bildirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Ijtimoiy tarmoqlarda muvaffaqiyatli odamlar, motivatsion kontent va ilhom beruvchi hikoyalar bilan tanishish o'spirinlarga o'z maqsadlariga erishish uchun motivatsiya berishi mumkin.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th November - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlar orqali o'z qiziqishlariga mos keladigan tadbirlar, konsertlar, seminarlar va boshqa voqealar haqida ma'lumot olishlari mumkin. O'spirinlar o'z shaxsiy brendlarini yaratish va rivojlantirish imkoniyatiga ega. Ular o'z qobiliyatlarini namoyish etish, o'z ijodiy ishlarini targ'ib qilish va professional tarmoqni kengaytirishlari mumkin. Ijtimoiy tarmoqlar orqali o'spirinlar o'z qiziqishlariga mos guruhlar va jamoalarga qo'shilishlari, yangi hobbi va qiziqishlar bilan tanishishlari mumkin. O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlar orqali o'zlarini rivojlantirish, yangi ko'nikmalarni o'rganish va shaxsiy o'sish uchun zarur resurslarni topishlari mumkin. Umuman olganda, ijtimoiy tarmoqlar o'spirinlarga ko'plab imkoniyatlar taqdim etadi, lekin ularni oqilona va mas'uliyat bilan ishlatish muhimdir.[2]

Xulosa:

Ijtimoiy tarmoqlar o'spirinlar ongini manipulyatsiya qilish vositasi sifatida ishlatilishi mumkin. Reklama, ijtimoiy ta'sir, maqsadli kontent va FOMO kabi usullar o'spirinlarning fikrlarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Biroq, bu jarayonda salbiy oqibatlar ham mavjud. O'z-o'zini baholashning pasayishi, ijtimoiy izolyatsiya va sog'liq muammolari o'spirinlarning hayotiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shuning uchun, ta'lim, oila va jamiyatning roli, sog'lom muloqot va vaqtni boshqarish kabi choralar ko'rish zarur. O'spirinlar ijtimoiy tarmoqlarda faol ishtirok etishlari mumkin, lekin ularning ongini manipulyatsiya qilishdan saqlanish uchun ehtiyotkorlik bilan yondashish kerak. Ijtimoiy tarmoqlarni to'g'ri va oqilona ishlatish orqali o'spirinlar o'zlarini ifodalash va rivojlanish imkoniyatiga ega bo'lishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Twenge, J. M., & Campbell, W. K. (2018). "The Age of Anxiety: The Impact of Social Media on Adolescents." *Psychological Science in the Public Interest*, 19(1), 1-22.
2. Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (2017). "Social Networking Sites and Addiction: A Review of the Psychological Literature." *International Journal of Adolescence and Youth*, 22(4), 405-417.
3. Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2011). "Online Communication Among Adolescents: An Integrated Model of Its Attraction, Opportunities, and Risks." *Journal of Adolescent Health*, 48(2), 121-127.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th November - 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

4. O'Keeffe, G. S., & Clarke-Pearson, K. (2011). "The Impact of Social Media on Children, Adolescents, and Families." *Pediatrics*, 127(4), 800-804.
5. Frison, E., & Eggermont, S. (2015). "The Impact of Daily Stress on Adolescents' Social Media Use: The Role of Social Support." *Computers in Human Behavior*, 53, 1-8.
6. Rosen, L. D., & Lim, AF. (2011). "An Examination of the Relationship Between Social Media Use and Psychological Well-Being in Adolescents." *Computers in Human Behavior*, 27(1), 1-7.
7. Davis, K. W. (2012). "Social Media and the Manipulation of Adolescent Identity." *Journal of Youth Studies*, 15(3), 345-360.

E- Conference Series

Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings

E- CONFERENCE
SERIES